

Nr 352.

Av herrar **Holmbäck** och **Dahlbäck**, *angående revision av kommissionslagens bestämmelser om handelsresande.*

Gällande lag av den 18 april 1914 om kommission, handelsagentur och handelsresande skiljer mellan tvenne kategorier av handelsresande, sådana (§ 86) som äro och sådana (§ 87) som icke äro »anställda i sin huvudmans tjänst». Till den förstnämnda kategorien hänföras enligt gällande praxis de som äro anställda mot fast lön eller mot fast lön jämte provision. Av sista stycket i § 86 och motiveringen till § 87 framgår därjämte, att helt provisionsavlönade arbetstagare icke utan vidare äro att hänföra till denna senare paragraf, men när så skall vara fallet lämnar lagen öppet.

Gränsdragningen mellan §§ 86 och 87 är så oklar, att med hänsyn till de viktiga rättsliga konsekvenser för skilda kategorier, en tillämpning av lagens bestämmelser kan medföra, en bättre definition av det begrepp, det här gäller, »handelsresande, anställd i huvudmans tjänst», är i hög grad påkallad. Sedan den nuvarande lagen för 22 år sedan tillkom, ha avtalsförhållandena mellan arbetsgivare och handelsresande avsevärt förändrats. En växande benägenhet hos arbetsgivarna att anställa resande mot enbart provision har givit frågan om nämnda gränsdragning en större betydelse än tidigare. Samtidigt har denna gränsdragning fått en fördjupad social karaktär, då nya grupper av arbetstagare genom en ur inkomstsynpunkt sett relativt obetydlig förändring av anställningsvillkoren fått sin rättsliga ställning i hög grad försämrade, exempelvis ifråga om förmånsrätt för lönefordran vid konkurs och rätt till ersättning vid olycksfall i arbete.

Frågan om de s. k. provisionsresandena har även efter 1914 i någon mån berörts i riksdagen, ehuru icke ur principell synpunkt. 1934 föreslogs sålunda i motion i Första kammaren (nr 66), att resande, anställda mot enbart provision, skulle som andra handelsresande ha förmånsrätt vid konkurs. I motion i samma kammare vid 1936 års riksdag (nr 264) föreslogs i anslutning till en i samma kammare väckt motion (nr 256) om lag till arbetsavtal, att provisionsavlönade arbetstagare skulle ha rätt till ersättning för vid sjukdom mistad provision. Motionerna avslogos emellertid, i förstnämnda fall under hänvisning till att en del av provisionsresandena torde äga dylik förmånsrätt, då avgörande härför icke vore allenast löneförhållandena utan även anställningsvillkoren i övrigt.

En utredning i fråga om gränsdragningen mellan §§ 86 och 87 i förstnämnda lag synes oss efter tillkomsten av 1936 års lag om förenings- och förhandlingsrätt än mera påkallad än tidigare. En följd av de nuvarande bestämmelserna torde nämligen bliva, att alla mot enbart provision anställda

eller stora grupper därav icke skulle äga möjlighet att delta i sådana organisationer, som i den av föregående riksdag antagna lagen avses. Man kan befara, att den ovannämnda tendensen att arbetsgivare i ökad utsträckning anställa resande mot enbart provision kommer att framträda starkare, då en företagare på detta sätt kan frigöra sig från de skyldigheter, nämnda lag kan pålägga honom gentemot arbetstagarna och deras organisationer. På så sätt finnes risk för att handelsresandekåren genom lagens tillkomst skall få sin ställning försämrad.

Med hänsyn till dessa förhållanden ävensom med beaktande av att nuvarande bestämmelser i kommissionslagens berörda paragrafer vid tillämpningen av lagen om förenings- och förhandlingsrätt komma att för vederbörande myndigheter medföra stora tolkningssvårigheter anse vi en utredning påkallad, syftande mot en sådan revision av §§ 86 och 87 i kommissionslagen, att begreppet »anställd i huvudmans tjänst» klart definieras. Denna definition bör erhålla sådant innehåll, att så stora grupper som möjligt av nu under § 87 hörande resande inrymmas under § 86. Erfarenheten torde ge vid handen, att kommissionslagens bestämmelser rörande handelsresande även i andra punkter kunde vara i behov av en översyn. På grund därav bör måhända en utredning icke begränsas till den fråga, som ovan särskilt nämnts.

Hänvisande till det anförda få vi alltså hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning om en revision av kommissionslagens bestämmelser om handelsresande samt framläggande för riksdagen av det förslag, till vilket denna revision kan komma.

Åke Holmbäck.

Oscar Dahlbäck.